

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE—

TĀ MĒS TURPMĀK SAUKSIMIES

Šim brīdim nu ir precīzs hronoloģiskais rādītājs — 1990. gada 29. janvāris pulksten 16.00, kad zinātniskās padomes locekļu lielākais vairākums nobalsoja par institūta nosaukuma maiņu.

Kā zināms, visā pasaulē universitātes un institūti ir dažāda tipa mācību iestādes. Vēl vairāk, ārzemēs ar jēdzienu «institūts» parasti saprot pētniecības, nevis mācību iestādi. Kontaktējoties ar ārzemju augstskolām un citām iestādēm, mūsējiem ir bieži nācies skaidrot, ka RPI nav ne tehnikums, ne tikai pētniecības iestāde. Ir gadījies pat, ka mūsu institūtu uzskatīja par politiski tehnisko iestādi, un ārzemniekos tas izraisīja, bez šaubām, negatīvu attieksmi.

Tagad izglītībā notiek pāreja uz starptautiskiem standartiem un jābūt vienam kopsaucējam. Ir izveidotas starptautiskas komisijas, arī Padomju Savienībā radīta komisija

augstskolu programmu saskaņošanai, kas ļaus atrisināt jautājumu par tās vai citas augstākās mācību iestādes diploma atzīšanu pasaules mērogā. Labu slavu iemantojušas Dr. Zdenes, Londonas, Stokholmas, Helsinku u. c. tehniskās universitātes. Mūsu valstī par tādām jau kļuvušas N. Baumaņa Maskavas Augstākā tehniskā skola un Tallinas Politehniskais institūts, tagad tām pievienojas RPI.

Vairākas mūsu katedras un citas struktūrvienības darbinieku skaita un zinātnisko darbu līmeņa ziņā jau šodien varētu pārtapt par patstāvīgiem pētniecības institūtiem, piemēram, mašīnbūves vai automatizētās projektēšanas jomā. Bet tādā gadījumā pie mūsu vecā nosaukuma tā amizanti iznāk — «institūts institūta».

Kad par institūta nosaukuma maiņu vēl risinājās tikai debātes, galvenais pretarguments bija tradīcijas un RPI labā «marka». Kā tad ir bijis ar mūsu iestādes nosaukumiem? No 1862. gada līdz pat

1896. pastāvēja Rīgas Politehnikums kurā mācības notika tikai vācu valodā. Pēc tam cara valdība iedeva nosaukumu Rīgas Politehniskais institūts, mācības notika tikai krievu valodā un 1915. gadā to evakuēja uz Maskavu un Ivanovu. 1919. gadā Latvijas Augstskolas pamatā bija tehniskās fakultātes (daļa pasniedzēju atgriezās no evakuācijas). Mācības notika latviešu, arī krievu un vācu valodā. Ar 1923. gadu bijušā RPI pamatspēks darbojās jau Latvijas Universitātē. 1958. gadā no Latvijas Valsts universitātes atdalīja tehniskās fakultātes, it kā atdeva cara doto nosaukumu, un līdz 1990. gadam atkal pastāvēja Rīgas Politehniskais institūts.

Tā nu ir ar nosaukumiem, bet svarīgākais ir un paliek saturs, tāds, kas atbilst pasaules standartiem. Institūta Zinātniskās padomes lēmums tiks iesniegts republikas Ministru Padomei apstiprināšanai.

Oskars MARTINSONS

P. S. Par citiem jautājumiem zinātniskās padomes sēdē — 4. lpp.